

Se adresseliste

Dato:
02.07.2018
Saksbehandler:
Gry Backe +47 47467582

Referanse:
201805981-13
Deres referanse:

Høring-forslag til Regional plan for bærekraftig arealpolitikk og Regional plan for folkehelse

- Fylkestinget i Vestfold behandlet 21. juni 2018 høringsforslagene til regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA) og Regional plan for folkehelse i Vestfold 2018-2030 (RPFH), og vedtok å sende forslagene på høring.

Høringsfristen er 1. oktober 2018

I dette brevet varsles høringen av de to planene, og det orienteres om høringsdokumentene. Fylkeskommunen oppfordrer høringsinstansene til å se planene i sammenheng. Folkehelse er et viktig perspektiv i arealpolitikken. I RPBA er det et eget kapittel om folkehelse. Det er flere temaer i RPBA som er sentrale i et folkehelseperspektiv: arealforvaltning, boligbygging, by- og transportutvikling legger viktige rammer for helse og trivsel. Tilsvarende er det temaer i RPFH som er sentrale for arealpolitikken: sosial bærekraft i by- og stedsutviklingen, helsefremmende nærmiljøkvaliteter, tilrettelegging for aktiv transport og muligheter for lek og trening i det offentlige rom.

Lenke til høringsdokumentene: <https://www.vfk.no/meny/vi-utvikler-vestfold/regionale-planer/regionale-planer-pa-horing/>

Regional plan for bærekraftig arealpolitikk

I møte 21. juni i sak 64/18 Regional plan for bærekraftig arealpolitikk- høringsutkast vedtok fylkestinget følgende:

1. *Forslag til Regional plan for bærekraftig arealpolitikk legges ut på høring og offentlig ettersyn.*
2. *Fylkestinget slutter seg til at det i høringsutkastet for regional plan for bærekraftig arealpolitikk blir lagt inn en oppsummering av effekten av planen så langt sett i forhold til samfunnsmålene.*

Bakgrunn

RPBA ble vedtatt i 2013 og er Vestfolds felles forpliktende plan for langsiktig arealbruk. Utarbeidelsen av planen var et felles løft og skapte stort engasjement. Planen har virket i snart fem år. Den ble lagt til grunn da kommunene utarbeidet sine kommuneplaner. I 2016 ble det gjennomført en evaluering av RPBA. Hensikten med evalueringen var å undersøke hva som fungerer godt i planen og hva som kan forbedres. Resultatene fra evalueringen har lagt grunnlaget og gitt retning til revisjonen.

Fylkestinget vedtok planprogrammet for revideringen den 15. juni 2017, sak 50/17. Planprogrammet beskriver formålet med planarbeidet, gjør rede for hvordan planprosessen skal gjennomføres med frister og deltakere og opplegg for medvirkning. Arbeidet med å revidere planen er gjennomført i 2017 og 2018. Nødvendige deler av planen er revidert, men hovedgrepet og samfunnsmålene ligger fast.

Hensikten med revisjonen er å gjøre RPBA til et enda bedre verktøy for utvikling og styring av arealpolitikken i Vestfold. Det er fortsatt behov for en helhetlig arealpolitikk i Vestfold som møter framtidens behov og øker regionens attraktivitet. I 2040 kan vi være 11 000 flere innbyggere i Vestfold enn i dag, ifølge SSBs prognoser. Da trenger vi både flere boliger og flere arbeidsplasser. SSBs prognoser anslår en langsommere befolkningsvekst enn det som ble lagt til grunn for gjeldende RPBA. Dette kan bety at veksten i Vestfold kan bli svakere enn tidligere antatt.

Ambisjonen med RPBA er både å legge til rette for den veksten vi vet vil komme og samtidig ta vare på de viktigste kultur- og naturressursene vi har i Vestfold, samhandle med kommuner, regional stat, organisasjoner og næringslivet slik at alle drar i samme retning og bruker virkemidlene sine så vi oppnår ønsket resultat. Ønsket resultat i denne sammenhengen er å:

- Styrke og videreutvikle vestfoldbyene slik at de er attraktive, trekker til seg kompetent arbeidskraft, er gode å bo i, arbeide og leve i og interessante å besøke.
- Unngå unødvendig transport, fremme et godt miljø, folkehelse og kommuneøkonomi.

Forslaget til nytt plandokument skal erstatte RPBA fra 2013. Regional plan for handel- og sentrumsutvikling i Vestfold innlemmes i planen.

Prosess og medvirkning

Revisjonen har vært en kunnskapsbasert prosess. Det er utarbeidet en rekke rapporter og utredninger i tillegg til det materialet som forelå etter evalueringen av RPBA. Alle rapportene ligger på <https://www.vfk.no/meny/tjenester-og-fagomrader/areal/revidering-av-rpba/kunnskapsgrunnlag/>.

En viktig del av arbeidet med å revidere RPBA har vært å gjennomføre en planprosess som bidrar til felles forståelse for hva som må til for å få til en næringsvennlig- og bærekraftig arealutvikling i Vestfold. Det har vært bred deltakelse i planprosessen, fra organisasjoner og regionale myndigheter. Det er gjennomført en rekke møter med diskusjoner med kommunene (både politisk og administrativt) og med næringslivet.

Arbeidet har vært organisert med en politisk styringsgruppe og en politisk referansegruppe, samt en administrativ styringsgruppe og en faglig referansegruppe. I tillegg har det vært ulike arbeidsgrupper i gang for å få fram ny kunnskap blant annet for å foreslå hvordan nytt jordvernmål kan følges opp i Vestfold, kartlegge nasjonalt og regionalt viktige kulturmiljøer i byer og tettsteder, og utarbeide byregnskap for de 5 største byene.

Sentrale temaer og diskusjoner i planprosessen har vært jordvern, byutvikling, næringsutvikling og lokalisering av arbeidsplasser.

Innholdet i plandokumentet

RPBA består av et plandokument med samfunnsmål, retningslinjer, faglige råd og regional planbestemmelse, samt følgende syv temakart: 1. langsiktige utviklingsgrenser (LUG), 2. næringsutvikling, 3. kulturmiljøer, 4. dyrka og dyrkbar mark, 5. kollektiv og sykkel, 6. grønnsstruktur og 7. aktsomhetkart (kvikkleire, flom og stormflo).

I revidert RPBA er spesielt temaene byutvikling og næringsutvikling styrket. Samfunnsmålene er beholdt, men angir ikke lenger strukturen i dokumentet. Antall retningslinjer er redusert, og faglige råd har erstattet noen av dem. Tidligere kommuneark er erstattet med retningslinjer. Vestfold er snart inndelt i seks store kommuner. RPBA ber de nye kommunen å styrke den strategiske samfunnsplanleggingen gjennom kommunal arealstrategi og bystrategi. Flere av kommunen er allerede i gang med tilsvarende arbeid.

Viktige temaer i planen er by- og tettstedsutvikling (byene må styrkes og bli mer attraktive), næringsutvikling (Vestfold må bli mer næringsoffensiv) samtidig som viktige kultur,- og natur interesser skal tas vare på.

I revidert RPBA er planens budskap tydeliggjort gjennom følgende grep:

- Hovedgrep med regionalt prioriterte vekstområder.
- Det skilles mellom retningslinjer og faglige råd.
- Kommunene bes om å styrke sin helhetlige og strategiske planlegging gjennom å utarbeide kommunal arealstrategi og bystrategi.
- Oppfølging av planen er gitt et eget kapittel i slutten av dokumentet.

Strukturen i planen er endret. Plandokumentet har nå følgende struktur:

- Forord og innledning som beskriver grunnlaget for og hensikten med RPBA.
- Mål og hovedgrep i planen som beskriver overordnede utfordringer, retningslinjer og faglige råd for regionalt prioriterte vekstområder og langsiktige utviklingsgrenser. Samfunnsmålene er videreført/ikke revidert.
- Under de ulike temaene i planen beskrives utfordringer, retningslinjer og faglige råd som er knyttet til følgende temaer: by- og sentrumsutvikling, næringsutvikling, handel, kulturminneverdier, folkehelse, transportsystem, naturressurser og samfunnssikkerhet og beredskap.
- Oppfølgingen av planen beskriver hvilke roller og ansvar partene har i det videre arbeidet. Her beskrives retningslinjer for kommunal areal- og bystrategi som er et viktig grep i å skille mellom regional og kommunal arealpolitikk. Her finnes også en samlet oversikt over alle retningslinjene og faglige råd i planen.
- Handlingsprogram med tiltak som skal bidra til gjennomføringen av planen.

Samarbeid om planprosesser

Samfunnsmålene i RPFH og Regional transportplan (RTP) gjengis i RPBA, slik at de skal være lett tilgjengelig for kommunene og andre brukere av planene. Dette gjøres også for å synliggjøre sammenhengen mellom planene.

RPBA peker på viktige sammenhenger mellom areal- og transportplanleggingen. I RPBA er det et eget kapittel om transportsystemet med forslag til retningslinjer. Fylkeskommunen er som kjent i gang med å utarbeide RTP. For å sikre et godt samspill mellom arealutviklingen og transportbehovet, er intensjonen at RPBA og RTP skal inneholde de samme retningslinjene. Etter planen behandles RTP først i fylkestinget 27. september 2018 og legges så ut på høring. Retningslinjene i RPBA som omfatter transport kan derfor bli noe endret og justert som følge av behandlingen av RTP.

Handlingsprogram. Dersom Vestfold skal nå målene i arealpolitikken, er det viktig at RPBA følges opp både gjennom kommunal planlegging og ved at fylkeskommunen spisser oppgave og ressursbruk mot prioriteringene i planen. Dersom det ønskes orientering om planforslaget, kan Gry Backe i Vestfold fylkeskommune kontaktes.

Regional plan for folkehelse i Vestfold 2018-2030

I møte 21. juni i sak 58/18 Regional plan for folkehelse i Vestfold 2018 - 2030 vedtok fylkestinget følgende:

1. *Forslag til Regional plan for folkehelse 2018-2030, med handlingsprogram 2019-2021 sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn.*
2. *Høringsfristen settes til 1. oktober.*

Bakgrunn

RPFH ble første gang vedtatt i 2011. Fylkestinget vedtok med Regional planstrategi 2016-2020 at denne planen skulle revideres. Planprogrammet for revideringen ble vedtatt av fylkestinget 15. juni 2017 i sak 51/17. Et planprogram skal beskrive formålet med planarbeidet og gjøre rede for hvordan planprosessen skal gjennomføres, med frister, deltakere og opplegg for medvirkning.

Formålet med å revidere har vært å fornye og forsterke felles innsats for bedre folkehelse i Vestfold. Til grunn for dette ligger ønsket om at planen skal fungere enda mer mobiliserende for folkehelsearbeidet. Målet for prosessen har vært at aktørene som bidrar, sitter igjen med en delt kunnskap om utfordringer og mulige løsninger. Folkehelse er et tverrsektorielt ansvarsområde, hvor løsninger ligger i en samfunnsplanlegging som setter mennesket i sentrum.

Prosess og medvirkning

Planprogrammet la opp til en bred medvirkning i planprosessen for nettopp å bidra til å mobilisere. En bredt sammensatt prosjektgruppe, med utgangspunkt i folkehelsenettverket, har bidratt i planarbeidets ulike faser, som å analysere ny kunnskap og utvikle mål og strategier. Med oversiktsdokumentet Vi i Vestfold 2015, befolkningsundersøkelsen Helse og trivsel 2015, samt ny Ungdata-undersøkelse i 2017, har det vært et godt kunnskapsgrunnlag. Samtidig har ulike referansegrupper fått framlagt arbeidet for å gi innspill, som Vestfold fylkeskommunale råd for funksjonshemmede, Vestfold Eldreråd og Fylkesleivrådet, Hovedutvalg for kultur, idrett og folkehelse i fylkeskommunen, Samarbeidsrådet for folkehelse og folkehelsenettverket. Prosjektet Ungdommens stemme har bidratt med tolkninger av resultatene i Ungdata, og ungdommene i prosjektet har deltatt på en rekke av prosjektgruppas møter.

Innhold i plandokument og handlingsprogram

Planprogrammet la opp til en prosess der bestemte folkehelse tema skulle drøftes. Temaene er valgt på bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget, drøftinger på innspillskonferanse og innsendte høringsinnspill til planprogrammet. En viktig ramme for drøfting av disse temaene har vært forståelsen av at helse skapes i hverdagslivets ulike settinger, som i nærmiljø og lokalsamfunn, i sivilsamfunn, arbeidsliv og opplæring.

Det er formulert forslag til fire samfunns mål i plandokumentet, som samlet vil påvirke folkehelsen i Vestfold i positiv retning. Planen legger følgende perspektiv til grunn for arbeidet med å nå disse samfunnsmålene:

- Sammensatte påvirkningsfaktorer gir behov for samskaping
- Helsefremmende settinger er ressurser i folkehelsearbeidet
- Befolkningsrettet innsats har størst effekt i folkehelsearbeidet

Hvordan det bør jobbes og hva som er viktig å prioritere, er formulert som strategier i planen. Selve plandokumentet har en tidshorisont på 12 år. Revidering vurderes hvert 4. år etter fylkestingsvalg, som del av regional planstrategi.

Oppfølging av planen skjer gjennom handlingsprogrammet. Behovet for å rullere handlingsprogrammet skal vurderes årlig. Innholdet i handlingsprogrammet er konkrete tiltak som fylkeskommunen gjennomfører alene, eller i ulike prosjekt- eller programsamarbeid med andre aktører. Noen av tiltakene er rene videreføring av pågående tiltak, andre inneholder forslag til videreutvikling eller er forslag til nye tiltak. Tiltakene har derfor ulik konkretiseringsgrad. Det er også oppført en rekke indikatorer i handlingsprogrammet, som skal følge utviklingen innenfor hvert av samfunnsmålene. Dette er indikatorer som bidrar til den løpende oversikten over helsetilstanden og utvalgte påvirkningsfaktorer, etter folkehelsesloven. Det er også ført opp hvordan ivaretagelse av folkehelsehensyn i andre regionale planer og strategier kan bygge opp under de fire samfunnsmålene på folkehelse.

Høringsprosessen for RPBA og RPFH

RPBA er en viktig plan for Vestfold, fordi den legger føringer for kommunenes konkrete planer for bruk av arealene. RPFH skal mobilisere til felles innsats for å forsterke det som fremmer helse, trivsel og trygghet i nærmiljøene der vi bor og lever livene våre. Fylkeskommunen oppfordrer til en aktiv høringsperiode, hvor vi vil være behjelpelige med informasjon, orienteringer og svare på spørsmål. Vi er spesielt interessert i å høre fra de unge – som skal bo og leve i Vestfold i mange år. Fylkeskommunen har et eget ungdomsmedvirkningsprosjekt, Ungdommens stemme, som skal gi sine høringsuttalelser til de regionale planene. Det er også ønskelig at kommunene legger opp til innspill fra ungdom, eksempelvis gjennom ungdomsrådene.

Dette er ikke fylkeskommunens planer, men er felles strategiske verktøy for hele fylket. Regionale planer er verktøy for å mobilisere og skap engasjement for endring. Det trengs en helhetlig arealpolitikk i Vestfold som møter fremtidens behov og øker regionens attraktivitet. RPBA er Vestfolds felles plan for arealbruk fram mot 2040, og er en forlengelse av statlige retningslinjer

oversatt til regional politikk. RPFH skal fremme helse og trivsel for alle, og bidra til å utjevne sosiale helseforskjeller.

Viktige punkter i høringen:

Fylkeskommunen ønsker uttalelser til høringsforslagene til RPBA og RPFH på innhold, omfang og prioriteringer. Fylkeskommunen ber høringsinstansene rette særlig oppmerksomhet mot følgende punkter i de to høringsforslagene:

1. Konsentrasjon i eksisterende byer, tettsteder og utvalgte næringsområder skal bidra til å skape sosial, økonomisk og miljømessig bærekraftig i Vestfold. Er det kommentarer til de regionale prioriteringene som den regionale arealpolitikken RPBA legger opp til?
2. Kommuneark var et viktig grep i første utgave av RPBA. I denne utgaven av RPBA går vi bort fra dette, men beholder langsiktige utviklingsgrenser og tydeliggjør retningslinjene.
3. Fordeling av vekst og utvikling er en viktig kommunal oppgave. Nytt i denne utgaven av RPBA er forslaget om at kommunene forut for kommuneplanens arealdel, skal utarbeide overordnede prinsipper for fordeling av vekst og utvikling i en arealstrategi. Er det synspunkter på dette?
4. Fortetting og transformasjon er en viktig forutsetning for gjennomføringen av arealpolitikken i Vestfold. I RPBA foreslås det at kommunene utarbeider bystrategier for dette. Det bes om tilbakemelding på dette.
5. En intensjon med revideringen av RPBA var at planen skulle bli mer næringsvennlig.
6. Nytt i RPBA er avgrensning av nasjonale og regionale kulturmiljøer i byer og tettsteder. Er det synspunkter på dette?
7. Den nasjonale jordvernstrategien ble innskjerpet i 2015. Det ønskes synspunkter til hvordan dette er løst i revidert RPBA.
8. Handlingsprogrammet er en viktig del av oppfølgingen og gjennomføringen av RPBA. Handlingsprogrammet som følger planen er en opplisting av ulike tiltak som kan være aktuelle. Det vil bli utformet et eget handlingsprogram for 2019. Høringsinstansene bes gi tilbakemelding på konkrete tiltak og prosjekter som kan være aktuelle for å følge opp planen.
9. Revideringen av RPBA og RPFH har foregått i parallelle prosesser, med flere møtepunkter for medvirkning og forankring. Det bes om tilbakemelding på om de to planene er godt nok samordnet med hensyn til tema, mål og strategier.
10. RPFH skal fremme samarbeid og samskaping på tvers av nivåer, sektorer og sammen med innbyggerne. I handlingsprogrammet foreslås det å videreføre Samarbeidsrådet for folkehelse, med rådgivende mandat innen Program for folkehelsearbeid, Trygge lokalsamfunn, oppfølging av RPFH og oversiktsarbeid (tiltak under samfunns mål 1). Fylkeskommunen ønsker tilbakemelding på dette, erfaringer og tanker om en videreføring. Samarbeidsrådet for folkehelse ble etablert i 2017 som forankringsledd for fylkeskommunens søknad til Helsedirektoratets 10-årige satsning Program for folkehelsearbeid.
11. Handlingsprogrammet til RPFH består av tiltak med ulikt konkretiseringsnivå, ettersom noen er forslag til videreførte tiltak, videreutviklet eller nye forslag. Er det områder i handlingsprogrammet det er behov for at forsterkes ytterligere?
12. Handlingsprogrammet inneholder en liste med indikatorer for viktige helseutfall og påvirkningsfaktorer for helsetilstanden. Det er ønskelig med kommentarer på utvalget, og om andre indikatorer bør inkluderes.

Forslaget til plandokumenter ligger på fylkeskommunens hjemmeside, www.vfk.no
<https://www.vfk.no/meny/vi-utvikler-vestfold/regionale-planer/regionale-planer-pa-horing/>
Høringsuttalelser sendes til firmapost@vfk.no, eller til Vestfold fylkeskommune, pb 2163, 3103 Tønsberg. Får ikke kommunen behandlet saken politisk innen 1. oktober, bes det om at administrasjonens saksutredning likevel oversendes innen fristen og at det politiske vedtaket ettersendes umiddelbart etter politisk behandling.

Spørsmål om plandokumentene kan rettes til: Gry Backe, e-post: gryb1@vfk.no tlf. 47 46 75 82 og Elin Anne Gunleiksrud, e-post: elinanneg@vfk.no tlf. 41 04 48 90. Ved behov, kan det også gjøres avtale om orienteringer i møter eller liknende.

Aktivitet og prosess høsten 2018

- Høringsmøte om RPBA 22. august kl.9.00-12.00 på fylkeshuset i Tønsberg. Møtet er et tilbud til de i kommunen som skal skrive høringsuttalelsene. Møtet er selvsagt også åpent for andre interesserte. Møtet avsluttes med en enkel lunsj kl. 11.30.
- Høringsmøte om RPFH 22. august kl. 11.30-13.15 på fylkeshuset i Tønsberg. Det serveres en enkel lunsj kl.11.30. Møtet starter kl. 12.00. Høringsmøtet arrangeres som del av møte i folkehelsenettverket, som varer fram til kl. 15.00.
- Bred høringskonferanse for de tre regionale planene, med tittel: «Mot et bærekraftig Vestfold?», 6. september kl.9.00-15.00 på Quality hotel Tønsberg. Det er sendt ut egen invitasjon med program og mulighet for å melde seg på. Påmeldingsfristen er 16. august.
- Høringsfrist for å gi innspill til plandokumentene er 1. oktober 2018.
- Forslag til endelig plan behandles i fylkestinget 13. desember 2018.

Med vennlig hilsen

Sverre Høifødt
regiondirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Vedlegg: Adresseliste til høringsinstansene

Kopi til: